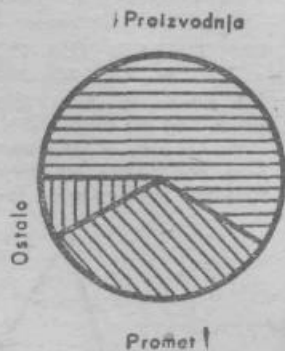
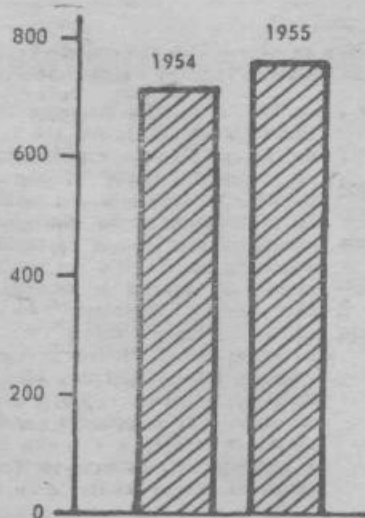

Stanje kratkoročnih kreditov

v milijardah dinarjev

NZ-GRAF. 15

ODOBRENI KRATKOROČNI KREDITI

	v milijardah din		
	Stanje na dan 31. avgusta		
	1954	1955	Indeks
Skupaj	712	755	106
Na področju proizvodnje	417	445	107
Na področju prometa	251	240	99
Ostali kratkoročni krediti	44	41	139

Tabela kaže stanje odobrenih kratkoročnih kreditov za redna in dopolnilna obratna sredstva gospodarskih organizacij in drugih kratkoročnih kreditov pri vseh bankah in hranilnicah v državi. Krediti so v primerjavi z istim stanjem lanskega leta porastli za komaj 43 milijard dinarjev ali za okrog 6%, in to predvsem na področju proizvodnje. Toda industrijska proizvodnja je v istem času porasla za okrog 20%, skupna proizvodnja (brez kmetijstva) pa za okrog 18%, medtem ko se je število zaposlenih v proizvodnji povečalo za okrog 14%. Torej je znesek odobrenih kratkoročnih kreditov znatno manj porastel kakor proizvodnja.

Na področju prometa (trgovine in prometa) pa znesek odobrenih kratkoročnih kreditov ne le, da ni porastel v primeri z istim lanskim stanjem, temveč je celo malenkostno padel, in sicer za 1%. V istem času pa zaznamuje promet blaga v trgovini na drobno porast za 27%, v trgovini na debelo pa za 46%, medtem ko je prevoz blaga v železniškem prometu porastel za 27%, v rečnem za 22%, v cestnem prometu pa za 36%. To pomeni, da so tudi trgovinska in prometna podjetja v letu 1955 hitreje obračala svoja obratna sredstva kakor pa v istem lanskem obdobju.

Hranilne vloge

Diagram kaže gibanje hranilnih vlog po stanju konec meseca pri vseh bankah skupaj (Narodni banki, komunalnih bankah, mestnih in zadružnih hranilnicah). Konec avgusta so znašale hranilne vloge 13 milijard din, število vlagateljev pa blizu dva milijona.

Letos rastejo vloge hitreje kakor leta 1954, v 8 mesecih lani je znašal porast 2 milijardi din ali 33%, v osmih mesecih letos pa nad 3,5 milijarde ali 38%. Tudi porast števila vlagateljev je letos večji.

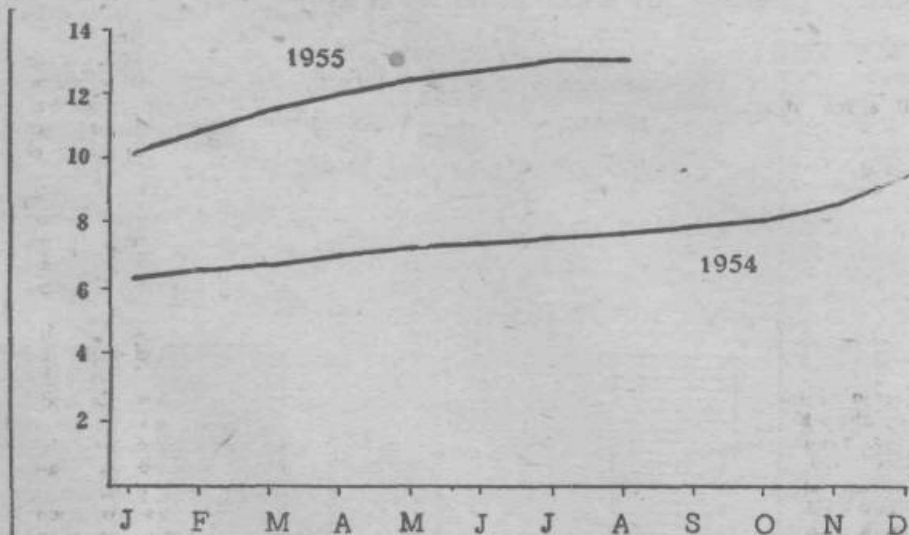
Varčevanje je najbolj razširjeno v Sloveniji, kjer več kakor vsak peti prebivalec varčuje. Najmanj vlagateljev je v Črni gori — vsak trinajsti. Tudi povprečni znesek vlog je največji v Sloveniji — 11,5 tisoč din, najmanjši pa je v Bosni in Hercegovini — 3,7 tisoč din. V zvezi z glasovi, ki so se širili z namenom, da izzovejo zmedo, je prišlo v septembru do večjega dviga hranilnih vlog in so se te nekoliko zmanjšale. Prvih deset dni oktobra so bila izplačila še nekoliko večja od vplačil, potem pa vplačila znova presegajo izplačila. Iz začasnih podatkov pa vidimo tudi to, da je govoricam nasledlo manjše število varčevalcev, kajti zmanjšanje skupnih hranilnih vlog ni doseglo niti dva odstotka. Končne podatke bomo objavili v peti številki našega lista.

Mladen Vesnić

HRANILNE VLOGE

POLOŽAJ OB KONCU MESECA

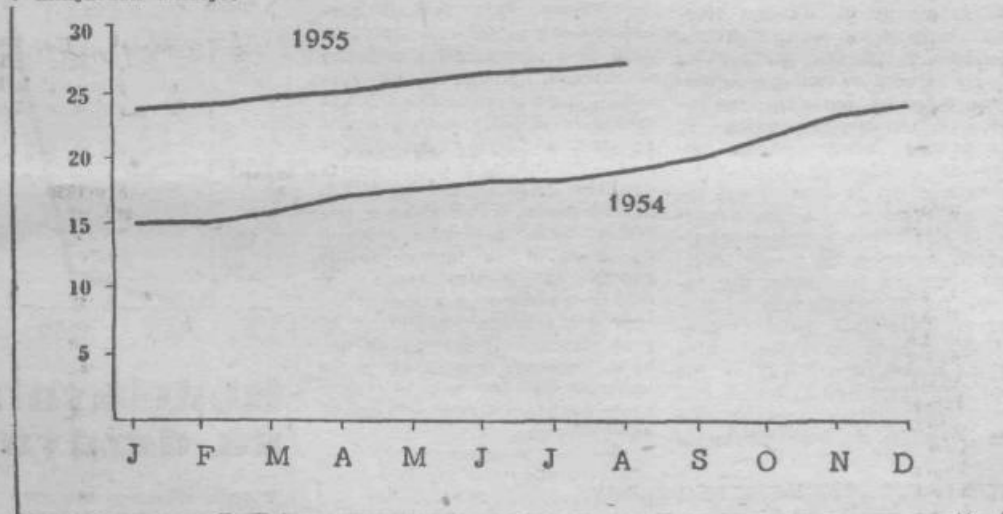
v milijardah dinarjev

Potrošniški krediti

POTROŠNIŠKI KREDITI POLOŽAJ OB KONCU MESECA

v milijardah dinarjev

Stanje potrošniških kreditov, ki so konec avgusta letos znašali 27 milijard din, predstavlja skupen znesek nepoplačenih kreditov, ki so bili porabljeni po banki in trgovski mreži. Sedaj se ti krediti večinoma izkoriščajo po banki. Od skupnega dolga v avgustu odpade 93,7% na kredite za industrijsko blago, 1,6% za premog in 4,7% za izredne potrebe. Gibanje potrošniških kreditov kaže določeno enakomernost. V minulih osmih mesecih sta bila porast teh kreditov kakor tudi gibanje po mesecih skoraj enaka kakor lani. Nakupi na kredit se vidno množijo; letos so v primeri z lani v večjem porastu (za 46%) kakor pa znaša porast vsega prometa v trgovini na drobno (za 29%). Hkrati pa rastejo tudi odplačila, tako da se skupna zadolžitve s temi krediti ni mnogo povečala.

V preteklih osmih mesecih je bil skupni porast potrošniških kreditov (za 3,2 milijarde dinarjev) manjši kakor pa porast hranilnih vlog (za 3,6 milijarde).

Vse bolj se izkoriščajo krediti za nakup več vrednega in trajnejšega blaga (pohištva, radijskih aparatov, koles), še vedno pa se največ izkoriščajo krediti z enoletnim odpadnim rokom, ki se večinoma dajejo za nakup tekstila. Porast kupovanja na kredit kaže, da se potrošniki vse bolj orientirajo na industrijsko blago, kar vpliva na izmenjavo strukture potrošnje.

V septembru so bili zapaženi tu pa tam pojavi večjega izkoriščanja potrošniških kreditov. Posamezniki so bili naselili raznim neutemeljenim govoricam o spremembi plač in cen in so pohiteli z jemanjem kreditov tudi brez posebno upravičene potrebe. Da gre tu za manjše število potrošnikov dokazujejo začasni podatki, iz katerih vidimo, da je v septembru sledil sezonski porast potrošniških kreditov, ki je celo šibkejši, kakor pa v lanskem septembru.

Dokončne podatke o tem bomo objavili v peti številki našega lista.

Mladen Vesnić